

KAPITTEL 10

EN BERETNING OM GUDS ÆRE

I det siste kapitlet avslørte Krishn den mystiske og avgjort gunstige kunnskap som er fyrsten av all kunnskap. I kapittel 10 tar han igjen opp dette temaet og ber Arjun lytte oppmerksomt på ham. Men hva er hensikten med å gjenta noe som allerede er blitt belyst? Den søkende er faktisk ufullkommen helt til oppnåelsens øyeblikk. Naturens struktur blir tynnere og tynnere etter hvert som han blir mer og mer opptatt av kontemplasjon om Gud, og den ene nye visjonen etter den andre dukker opp. Dette er mulig takket være veiledningen fra en vismann, en fullendt lærer. Han kjenner dem ikke og kan ikke kjenne dem av egen kraft. Når en slik veiledning ikke finnes, vil den tilbedende bli frarøvet Gud. Så lenge han er selv det minste fjernet fra det endelige mål, er det åpenbart at naturens skall fortsatt holder seg, og det er frykt for at han skal miste fotfestet og snuble. Arjun er en elev som er kommet inn under Krishns beskyttelse. Han har bønnfalt Yogeshwar om å støtte ham fordi han er en elev som stoler på ham. Til beste for denne seriøse og underdanige elev snakker altså Krishn igjen om det han allerede har gjennomgått i kapittel 9.

1. **"Herren sa: 'Lytt igjen, O mektig-armete, til de mystiske og betvingende ord som jeg nå skal si deg fordi jeg er opptatt av det beste for en elsket elev.'"**

श्रीभगवानुवाचः भूय एव महाबाहो शृणु मे परमं वचः ।
यत्तेऽहं प्रीयमाणाय वक्ष्यामि हितकाम्यया ॥१॥

2. "Verken guder eller store vismenn kjenner min opprinnelse, for jeg er urkilden som de alle har oppstått av."

Krishn sa også tidligere at siden både hans opprinnelse og handlinger er himmelske, kan de ikke ses av fysiske øyne. Derfor går hans manifestasjon upåaktet hen også av mennesker som har nådd det åndelige nivå til guder og vismenn. Men på den annen side –

3. "Den kloke mann blant dødelige som kjenner min virkelighet som den evige og øverste Gud uten fødsel over hele verden, er frigjort fra alle synder."

Mennesket som vet dette, er et menneske med sann visdom. Med andre ord, en klar bevissthet om den allestedsnærværende, evige Gud er kunnskapen som frigjør mennesket fra synd og gjenfødsel. Denne bragden er også en gave fra Krishn:

4-5. "Alle de mangfoldige kvalitetene som vesener er utstyrt med: vilje, kunnskap, frihet fra villfarelse, tilgivelse, sannhet, beherskelse av sanser og sinn, lykke og ulykke, skapelse og ødeleggelse, sinnslikevekt, tilfredshet, botferdighet, veldedighet, berømmelse og skam – er skjenket av ingen andre enn meg."

Fast målbevissthet, kunnskap, hengivenhet overfor målet, undertrykkelse av sinn og sanser, indre lykke, smerten ved den åndelige vei, oppvåkning til Gud i Jeget, total oppløsning i erkjennelsens øyeblikk, frykt for Guds disiplinerende kraft, fryktløshet overfor naturen, en livsførsel som ikke nedverdiger, sinnslikevekt der det ikke fines noen konflikt, tilfredshet, botferdighet i tråd med målets behov, selvfornektelse og godtakelse av både ære og

न मे विदुः सुरगणाः प्रभवं न महर्षयः ।
अहमार्दिहिं देवानां महर्षीणां च सर्वशः ॥२॥
यो मामजमनादिं च वेत्ति लोकमहेश्वरम् ।
असंमूढः स मर्त्येषु सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥३॥
बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः क्षमा सत्यं दमः शमः ।
सुखं दुःखं भवोऽभावो भयं चाभयतेम च ॥४॥
अहिंसा समता तुष्टिस्तपो दानं यशोऽयशः ।
भवन्ति भावा भूतानां मत्त एव पृथग्विधाः ॥५॥

ydmkyelse på Guds vei – alle disse tilbøyelighetene er det Krishn som står bak. Det er disse kvalitetene som karakteriserer den guddommelige kontemplasjonens vei. Når de ikke finnes, er det bare tilbake den urettmessige horden av djevelske instinkter.

6. "De syv store vismenn¹, de fire som eksisterte tidligere enn dem foruten Manu og andre som hele menneskeheten stammer fra, er alle blitt formet ved en viljesakt fra meg."

De syv store vismenn eller snarere de syv suksessive trinnene i yog – dydig forhåpning, skjønnsomhet, åndens forfinelse, tilbøyelighet til sannhet, uegennytte, framgang på den åndelige vei til Gud og sammen med dem formingen av de fire egenskapene ved sinn, intellekt, tanke og ego ifølge yogs krav, er alt sammen et resultat av Krishns viljesakt. Det vil si at alt sammen oppstår fra besluttsomheten om å realisere ham. Hver enkelt del utfyller de andre. Alle disse komponentene i den guddommelige skatt er Krishns verk. Denne skatten er avhengig av utviklingen av de syv trinn i yog, og den kan ikke eksistere uten dem.

7. "Den som kjenner realiteten ved min opphøyde storslagenhet og kraften i yog, tar uten tvil del i min natur og blir ett med meg gjennom meditasjon."

Mennesket som får kjennskap til yogs fortrinnslighet og Krishns herlighet ved direkte sansning, er forent med ham og forblir i ham. Det er ikke den minste tvil om dette. Den stødige, rolige flammen i en lampe der det ikke er noen vind, er et godt bilde på det betvingede sinnet til en yogi. "Avikampen" i verset henviser til en slik analogi.

महर्षयः सप्त पूर्वे चत्वारो मनवस्तथा ।
मद्भावा मानसा जाता येषां लोक इमाः प्रजाः ॥६ ॥
एतां विभूतिं योगं च मम यो वेत्ति तत्त्वतः ।
सोऽविकम्पेन योगेन युज्यते नात्र संशयः ॥७ ॥

1 Helgenene som man tror er de syv stjernene i stjernebildet Storebjørn betegner de syv trinn i yog. ^{back}

8. **”Kloke mennesker som er klar over at jeg er alle skapningers kilde og også det som utløser innsats, og som også er fylt av tro og hengivenhet, husker og tilber bare meg.”**

Det er Krishns befaling at hele verden drives til handling. Dette innebærer at han også er utøver av det en yogi foretar seg i samsvar med naturen. Alle yogiens handlinger er altså bare velsignelser fra ham. Hvordan dette henger sammen, er blitt belyst tidligere. Og nå dveler Krishn ved hvordan yogien ustanselig tilber ham.

9. **”De som forankrer sitt sinn i meg, ofrer sitt åndedrett til meg og er tilfreds med bare å snakke om min storhet seg imellom, forblir alltid i meg.”**

Mennesker som utelukkende vier sitt sinn til Krishn uten å tenke på noen annen enn ham og som hengir seg til ham med hjerte og sinn, er alltid klar over hans veier. De vil mer enn gjerne synge salmer som lovpriser hans herlighet og forblir alltid i ham.

10. **”Jeg gir de hengivne som alltid husker meg og gir meg sin kjærlighet, kunnskapen om yog som de ikke knytter til noen annen enn meg.”**

Oppvåkningen av yog i de tilbedende er også en gave fra Gud. Den avhenger av at han ifører seg rollen som vognfører Det følgende verset påpeker hvordan en vismann og en edel lærer som Krishn velsigner sin hengivne med kunnskapen som innvier ham i yog.

11. **”For å meddele dem min nåde har jeg tilhold i deres aller innerste vesen for å spre uvitenhetens mørke med kunnskapens stråleglans.”**

अहं सर्वस्य प्रभवो मत्तः सर्वं प्रवर्तते ।
इति मत्वा भजन्ते मां बुधा भावसमन्विताः ॥८॥
मच्चित्ता मद्गतप्राणा बोधयन्तः परस्परम् ।
कथयन्तश्च मां नित्यं तुष्यन्ति च रमन्ति च ॥९॥
तेषां सततयुक्तानां भजतां प्रीतिपूर्वकम् ।
ददामि बुद्धियोगं तं येन मामुपयान्ति ते ॥१०॥
तेषामेवानुकम्पार्थमहमज्ञानजं तमः ।
नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता ॥११॥

Krishn står uatskillelig hos den tilbedendes Jeg som en vognfører for å fjerne åndelig uvitenhet. Tilbedelsen begynner egentlig ikke før Den øverste Ånd, gjennom en vismann som har kjent Gud, er våknet i den tilbedendes Sjel og har påtatt seg oppgaven med å veilede fra det ene øyeblikket til det andre og også å beherske og disiplinere ham og følge ham trygt forbi naturens uoverensstemmelser. På dette stadiet begynner Gud å kommandere fra alle hold. Men i begynnelsen er det gjennom en fullendt vismann at han taler. Hvis en søkende ikke er så heldig at han har en slik lærer, er Guds stemme bare svakt hørbar for ham.

Vognføreren, enten han er den tilbedte guddommen eller lærer-veileder eller Gud selv, er den samme. Når vognføreren har våknet i den tilbedendes Jeg, mottas diktatene hans på fire måter. Først er det opplevelsen som er knyttet til enkel pust: tilførselen til den av en tanke som ikke var i den tidlige. Når en tilbedende sitter og mediterer, blir han konfrontert av en rekke spørsmål. Når vil hans sinn være helt oppslukt? I hvilken grad er det allerede oppslukt? Når ønsker hans sinn å fjerne seg fra naturen, og når viker det av fra veien? Svarene på disse spørsmålene gis hvert eneste øyeblikk av den tilbedte Gud gjennom fysiske reflekser. Rykninger i lemmer er en opplevelse knyttet til enkel pust og inntreffer samtidig med mer enn ett øyeblikk eller til og med i et øyeblikk. Hvis sinnet har mistet retning, blir disse signalene sendt minutt for minutt. Men disse signalene mottas bare hvis den hengivne holder seg til den tilbedte, Gudelignende lærer med ufravikelig fasthet. Reflekshandlinger som rykninger i lemmer, er et langt hyppigere fenomen hos vanlige vesener på grunn av sammenstøtet mellom de vanlige impulsene deres, men dette har overhodet ikke noe å gjøre med tegnene som overføres til de tilbedende som er fullstendig hengivne overfor den sublimе gjenstand for tilbedelsen.

Den andre opplevelsen er knyttet til oppvåkningen av pust i drømmer. Vanlige mennesker drømmer ifølge ønskene sine, men når den tilbedende er tro mot Gud, blir også drømmer omformet til guddommelige befalinger. I stedet for å drømme, opplever yogien tilblivelsens handling.

Disse to opplevelsene er begge innledende. Tilknytning til en vismann som har erfart virkeligheten, tro på ham og å gjøre ham selv symbolske tjenester, er nok til å utløse disse opplevelsene. Men de to påfølgende opplevelsene til en tilbeder er mer subtile og dynamiske, og de kan bare oppleves gjennom aktiv praksis – bare ved virkelig å gå veien.

Den tredje opplevelsen dreier seg om å våkne av dyp søvn. Alle ligger vi så å si nedsunket i slummer. Vi befinner oss i et stadium av livløshet i uvitenhetenes mørke natt. Og alt vi gjør, dag og natt, er bare en drøm. Dyp søvn referer seg her til tilstanden som følger etter stadiet da erindringen om Gud går gjennom den tilbedende så likt en evig strøm at hans visjon om Gud er permanent festet i sinnet. Dette er den opphøyde og velsignende sinnsstemning der den tilbedende føres forsiktig av sin sinnstilstand, og når det fysiske åndedrettet er opphevet og han er sovende i kroppen, blir han "en levende Sjel". Dette er en harmonisk tilstand med dyp glede der den tilbedende er velsignet med en innsikt i tingenes egentlige liv. I en slik tilstand sender den tilbedte Gud enda et signal som manifesterer seg i form av et bilde som er i overensstemmelse med yogiens framherskende sinnsstemning og gir korrekt anvisning og gjør ham på denne måten kjent med fortid og nåtid. Min ærverdige lærer pleide ganske ofte å si til oss at liksom kirurgen som først gjør pasienten bevisstløs og så helbreder ham med en passelig medisin, så gjennomsyrer Gud, når tilbedelsens flamme er sterk og stødig, den tilbedende med bevissthet om tilstanden hans tro befinner seg i og hvilken tilbedelse det er som kan helbrede hans åndelige sykdom.

Den fjerde og siste opplevelsen gjelder den åndelige oppvåkning som fører til jevnt åndedrett. Dette er tilstanden da den tilbedende er på linje med den Gud som han har konsentrert sitt sinn om som et håndgripelig objekt. Denne erkjennelsen oppstår inne i Jeget, og når denne oppvåkningen har funnet sted, og hvert øyeblikk når han sitter i ro eller er aktiv, har den tilbedende visjoner om hendelser som vil finne sted og skaffer seg på den måten allvitenhet. Dette er også tilstanden der det oppstår en fornemmelse av enhet med det legemliggjorte Jeget. Denne siste opplevelsen oppstår når

uvitenhetens mørke splittes av kunnskapens lys gjennom handlingene til en tidløs og ikke-manifestert vismann som har våknet i sin Sjel.

Arjun snakker så til Krishn.

12-13. "Arjun sa: 'Det er blitt sagt også av guddommelige vismenn² som for eksempel Narad, Asit, vismannen Deval og den store helgenen Vyas³ – at du er det strålende Vesen, det øverste mål og absolutt plettfri fordi de alle tror at du er Den øverste ånd som er fra urtiden, uten fødsel og den altgjennomtrengende Gud over alle guder. Fortell meg nå det samme.'"

"Strålende vesen" og "uten fødsel" er synonymmer for Gud og den endelige tilstand med perfekt lykksalighet. Arjun henviser først til vismenn i tidligere tider som sa det samme. Og nå sies det også av vismenn som Narad, Asit, Deval, Vyas og Krishn selv. De sistnevnte er alle samtidige med Arjun, og han har den fordel at han kan knytte seg til disse vismennene. Og samtlige i tillegg til Krishn bekrefter det som ble sagt av vismennene i fordums tid. Altså –

14. "Jeg tror, O Keshav, alt du har sagt meg og som, O Herre, ikke er kjent verken for demoner eller guder, at det er sant."

15. "Det som, O øverste Herre, O øskaper og Gud over alle vesener, O Gud over alle guder og herre over verden, er bare kjent for deg."

अर्जुन उवाचः परं ब्रह्म परं धाम पवित्रं परमं भवान् ।
पुरुषं शाश्वतं दिव्यमादिदेवमजं विभुम् ॥१२ ॥
आहुस्त्वामृषयः सर्वे देवर्षिनरिदस्तथा ।
असितो देवालो व्यासः स्वयं चैव ब्रवीषि मे ॥१३ ॥
सर्वमेतदृतं मन्ये यन्मां वदसि केशव ।
न हि ते भगवन्व्यक्तिं विदुर्देवा न दानवाः ॥१४ ॥
स्वयमेवात्मनात्मानं वेत्थ त्वं पुरुषोत्तम ।
भूतभवान् भूतेश देवदेव जगत्पते ॥१५ ॥

2 Guddommeliggjorte helgener som Atri, Bhriгу, Pulastya og Angiras. ^{back}

3 En av chiranjivis eller udødelige vismenn. Man tror at han har samlet Ved i dens nåværende form og at han også har forfatter Mahabharat, de 18 Puran, Brahm Sutn og mange andre verker. ^{back}

Denne sannheten som er kjent for Krishn, skaper av alle vesener og deres Gud, er også gjort kjent for de Sjeler som er vekket og opplyst av deres bevissthet om ham. Så kunnskapen til de tilbedende er egentlig hans kunnskap.

16. "Så du alene er i stand til å opplyse meg om dine herligheter som du gjennomsyrrer alle verdener med og forblir i dem."

Derfor –

17. "Hvordan skulle jeg, O Yogeshwar, kjenne deg med ustanselig kontemplasjon og i hvilke former, O Herre, bør jeg tilbe deg?"

Disse spørsmålene opphisser Arjuns sinn. Hvordan bør han kjenne Krushn, en yogi, hvordan bør han meditere om ham og hvordan bør han huske ham?

18. "Og, O Janardan, fortell meg igjen om kraften i din yog og din opphøyde storslagenhet, for jeg er ennå ikke mettet av dine ytringers honning."

I begynnelsen av dette kapitlet slo Krishn ganske kort fast nok en gang hva Arjun vil vite. Arjun bønnfaller ham om å utdype det samme fordi hans nysgjerrighet ennå ikke er tilfredsstillt. Dessuten ønsker han også å høre Krishns ord bare for å lytte til dem. Så søtt tiltrekkende er talen til Gud og vismenn. Ifølge Goswami Tulsidas er det ikke rart at den som er mettet av krøniken om Ram, blir berøvet følelser.

Før den tilbedende har adgang til den ønskede Gud, vedvarer hans tørst etter det uøddeliges substans. Hvis noen setter seg på veien før oppnåelsens punkt med en følelse av at han vet alt, vet

वक्तुमर्हस्यशेषेण दिव्या ह्यात्मविभूतयः ।
याभिर्विभूतिभिर्लोकनिर्मास्त्वं व्याप्य तिष्ठसि ॥१६ ॥
कथं विद्यामहं योगिंस्त्वां सदा परिचिन्तयन् ।
केषु केषु च भावेषु चिन्त्योऽसि भगवन्मया ॥१७ ॥
विस्तरेणात्मनो योगं विभूतिं च जनार्दन ।
भूयः कथय तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति मेऽमृतम् ॥१८ ॥

han egentlig ingenting. Det er altså klart at hans framgang er i ferd med å bli forhindret. Det er altså den søkendes plikt at han holder seg til instruksene fra den tilbedte Gud og anvender dem i praksis.

19. "Herren sa (så): 'Jeg skal nå fortelle deg om kraften i mine herligheter, for mine ulike manifestasjoner er uendelig mange.'"

Etter dette begynner han å regne opp noe enestående eksempler på hans utallige guddommelige attributter.

20. "Jeg er, O Gudakesh, Jeget som forblir i alle vesener som også deres uopprinnelse, midtparti og slutt."

21. "Jeg er Vishnu blant de 12 sønnene til Aditi⁴, Solen blant lys, guden Mareechi blant vinder og den herskende måne blant planeter."

Aditya og de andre himmelske vesener som det henvises til i verset, ble brukt som symboler på visse indre holdninger på Krishns tid. De har alle tilhold i hjertets sfære.

22. "Jeg er også Sam blant Ved, Indr blant guder, sinnet blant sanser og bevissheten hos vesener."

Blant Ved er Krishn Sam Ved, for det er ham hvis sang avler tilstanden sinnsliekevkt. Han er Herren Indr blant guder og sinnet blant sanser. For han kjennes bare gjennom beherskelse av sinnet. Han er også kraften som gir vesener deres bevisshet.

श्रीभगवानुवाचः हन्त ते कथयिष्यामि दिव्या ह्यात्मविभूतयः ।
प्राधान्यतः कुरु श्रेष्ठ नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे ॥१९ ॥
अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थितः ।
अहमादिश्च मध्यं च भूतानमन्त एव च ॥२० ॥
आदित्यानामहं विष्णुर्ज्योतिषां रविरंशुमान् ।
मरीचिर्मरुतामस्मि नक्षत्राणामहं शशी ॥२१ ॥
वेदानां सामवेदोऽस्मि देवानामस्मि वासवः ।
इंद्रियाणां मनश्चास्मि भूतानामस्मि चेतनाः ॥२२ ॥

4 Guddom generelt. Navnet på de 12 guddommer (Soler) som man tror vil skinne først når universet blir ødelagt.¹^{back}

23. "Jeg er Shankar blant Rudr,⁵ Kuber⁶ blant demoner og yaksh,⁷ ild blant Vasu,⁸ og Sumeru blant høye fjell."

Krishn er Shankar blant Rudr. Shankar – "shanka-ar" – kan forstås som tilstanden der det ikke finnes tvil og ubesluttet somhet. "Kuber", "ild" og "Sumeru" er alle metaforer for disiplinen yog. De er yogiske uttrykk.

24. "La det være kjent for deg, O Parth, at jeg blant prester er Ypperstepresten Brihaspati, Skand² blant krigshøvdinge og oseanet blant hav."

Blant prester, som bevokter intellektet som er en port til menneskekroppen, er Krishn Brihaspati, den guddommelige lærer om guddommelighet. Blant krigskommandanter er han Kartikeya, fornekten av handling som bevirker ødeleggelse av besjelede og ubesjelede verdener, total oppløsning og den endelige oppnåelse av Gud.

25. "Jeg er Bhrigu blant de store helgener (Maharshi), OM blant verdener, yagya i intonerte bønner (jap-yagya) blant yagya og Himalaya blant stasjonære objekter."

Krishn er Bhrigu¹⁰ blant store vismenn. Han er også OM, symbolet på Den øverste ånd, blant verdener. Han er jap-yagya blant yagya. Yagya er bildet på den spesielle form for tilbedelse som

रुद्राणां शंकरश्चास्मि वित्तेशो यक्षरक्षसाम् ।
वसूनां पावकश्चामि मेरुः शिखरिणामहम् ॥२३॥
पुरोधसां च मुख्यं मां विद्धि पार्थ बृहस्पतिम् ।
सेनानीनामहं स्कन्दः सरसामस्मि सागरः ॥२४॥
महर्षीणां भृगुरहं गिरामस्म्येकमक्षरम् ।
यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि स्थावराणां हिमालयः ॥२५॥

5 Navnet på en gruppe guder, 11 i tallet, fordi de har tilhold i de ti sanser og ett sinn som antas å være underlegne i forhold til manifestasjonene av Shiv eller Shankar, lederen for gruppen.

6 Rikdommens gud^{back}

7 Halvguder, beskrevet som tjenere for Kuber.^{back}

8 En gruppe på åtte guddommer som utgjør menneskekroppen.^{back}

9 Et annet navn på Kartikeya.^{back}

10 En av patriarkene skapt av den første Manu.^{back}

setter tilbederen i stand til å bli forent med Gud. Som en oppsummering kan vi si at det dreier seg om erindring av Den øverste ånd og resitasjon av navnet hans. Etter å ha tilbakelagt stadiene med to slags tale, den hørbare og den mumlete, når navnet stadiet yagya og resiteres da verken med artikulert tale eller tale fra strupen, ikke engang i tanken og gjennomtrenger hvert eneste åndedrag. Stigningen og synkningen i yagya og den forskjellige stadier, er avhengig av åndedrettet. Det er noe dynamisk – et spørsmål om handling. Blant stasjonære objekter er Krishn Himalaya, kjølig, jevn og ubevegelig som Gud selv. Det sies at når dommedag kommer, får Manu selskap av en topp i dette fjellet. Den uforanderlige, jevne og rolige Gud blir aldri ødelagt.

26. "Jeg er Ashwath (Peepal) blant trær, Narad blant guddommelige vismenn, Chitrarath¹¹ blant Gandharv¹² og vismannen Kapil¹³ blant oppnåelsens mennesker."

Krishn er Ashwan, den hellige Peepal blant trær. Verden som ikke er sikker på liv før den symbolske morgendagen, blir beskrevet som et omvendt Peepal-tre (fikentre) hvor roten – Gud – er øverst og hvor greinene – naturen – er spredt nedenfor. Dette er ikke det vanlige Peepal-treet som normalt tilbes. Og det er i denne forstand at Krishn kaller seg Peepal blant trær. Narad (nade randhrah er Narad) har på den annen side en så skarp bevissthet at han stadig kan holde på den guddommelige rytmen som oppstår av åndedrettet. Blant Gandharv Krishn er Chitrarath eller den unike tilstanden der objektet for kontemplasjonen begynner å bli direkte sansbart for den tilbedende. Kapil er kroppslig manifestasjon. Krishn er denne formen såvel som tilstanden og nedsynkningen i denne form og også det guddommelige budskap som mottas av det.

अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां देवर्षीणां च नारदः ।

गन्धर्वाणां चित्ररथ सिद्धानां कपिलो मुनिः ॥२६॥

11 Navnet på kongen av Gandharv: en av de 16 sønnene til Kashyap med sin kone Muni. ^{back}

12 Halvguder som betraktes som gudenes musikere. ^{back}

13 Navnet på den store vismannen som man tror har grunnlagt Sankhya filosofiskolen. ^{back}

27. "Vit (også) at jeg er den nektar-fødte Uchchaishrav blant hester, Airawat¹⁴ blant de tykkhudete og konge blant mennesker."

Hvert eneste objekt i verden er forgjengelig og bare Jeget er uforgjengelig. Det er på denne måten at Krishn er Uchchaishrav, Indrs hest som sier å ha blitt pisket ut av nektaren som kom fra havet. En hest er et symbol på regulert bevegelse. Krishn er sinnets bevegelse når det søker etter Jegets virkelighet. Han er også kongen blant mennesker. En stor sjel er faktisk en konge fordi han ikke ønsker seg noe.

28. "Jeg er Vajr¹⁵ blant våpen, Kamdhenu¹⁶ blant kuer, Kamdev¹⁷ for avl og Vasuki,¹⁸ konge over slanger."

Krishn er den mest formidable blant våpen. Blant kuene er han Kamdhenu. Kamdhenu er ikke en ku som produserer appetittvekkende lekkerier i stedet for melk. Blant vismenn var det Vashisth som hadde Kamdhenu. Symbolsk står ordet "ku" for sansene. Beherskelse av sansene er en attributt til den søkende som har lært å gripe objektet for sin tilbedelse. Når han klarer å forme sansene sine i overensstemmelse med Gud, blir sansene hans i seg selv en "Kamdhenu" for ham. Dermed når han stadiet da oppnåelsen av Gud slett ikke er utenfor rekkevidde.

En søkende på dette nivået finner ingenting utenfor hans rekkevidde. Krishn er også Kamdev for reproduksjon. Men fødselen han bevirker, er ikke den fysiske fødsel av et pike- eller guttebarn. En slik avling av både besjelede og ubesjelede ting, foregår natt og dag. Til og med rotter og maur formere seg. Men skapelsen av nytt

उच्चैः श्रवसमश्रानां विद्धि माममृतोद्भवम् ।
ऐरावतं गजेन्द्राणां नराणां च नराधिपम् ॥२७॥
आयुधानामहं वज्रं धेनूनामस्मि कामधुक् ।
प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः सर्पाणामस्मि वासुकिः ॥२८॥

14 Indrs elefant. ^{back}

15 Lynstrålen, Indrs våpen som sier å være dannet av knoklene til vismannen Dadhichi. ^{back}

16 En himmelsk ku som er føyelig overfor alle ønsker. ^{back}

17 Kjærlighetsguden i hinduistisk mytologi, sønn av Krishn og Rukmini. ^{back}

18 Navnet på en berømt orm, konge over slanger, som sies å være Kashyaps sønn. ^{back}

liv ved Krishn er skapingen av nye situasjoner – forandring av en omstendighet til en annen – hvorved de indre tilbøyelighetene selv forandres. Blant slanger er Krishn Vasuki, den feirede konge over slanger som sies å være sønn av Kashyap.¹⁹

29. "Jeg er Sheshnag²⁰ blant nag (slanger), guden Varun²¹ blant vannvesener, Aryama²² blant forfedre og Yamraj²³ blant herskere."

Krishn er den uendelige eller "Shesh nag." Sheshnag er faktisk ingen slange. Det finnes en beskrivelse av dens form kalt Shreemad Bhagwat som er samtidig med Geeta. Ifølge den er Sheshnag legemliggjørelsen av Guds vaishnavi (Vishnu) kraft som er plassert på en avstand av 30000 yojan²⁴ fra Jorden. På hans hode hviler Jorden lett som et sennepskorn. Dette er egentlig et bilde på tyngdekraften mellom objekter som holder stjerner og planeter i deres respektive baner. Denne kraften vikler seg rundt dem alle og holder dem som en slange. Dette er den uendelige som holder også Jorden. Krishn sier at han er det guddommelige prinsipp. Han er også Varun, kongen over amfibievesener og Aryama blant forfedre. Ikke-vold, sannhet, løsrivelse, avholdenhet og frihet fra tvil er de fem yam, moralsk beherskelse og iaktakelse. "Arah" representerer avkuttingen av villfarelsene som dukker opp i utøvelsen av dem. Eliminering av disse ondene fører til fullendelse fortjenester av handling utført i et tidligere liv som siden gir frihet fra verdslige bånd. Blant herskere er Krishn Yamraj, vokter over beherskelsen som kalles yam.

अनन्तश्चास्मि नागानां वरुणो यादसामहम् ।

पितृणामर्यमा चास्मि यमः संयमतामहम् ॥२९॥

19 I den indiske mytologien har han en svært viktig andel i arbeidet med skapelse og blir derfor ofte kalt Prajapati.^{back}

20 Navnet på en berømt slange som sies å ha tusen hoder og framstilles som Vishnu's leie, og den støtter hele verden.^{back}

21 Havgud^{back}

22 Kongen av Manes (avdøde forfedre)^{back}

23 Døds-guden, betraktes som Solguden.^{back}

24 Et lengdemål som tilsvarer fire kosas eller 12-13 kilometer.^{back}

30. "Jeg er Prahlad²⁵ blant daitya (djevler), tidsenhet for dem som regner ut, løven (mrigendr) blant dyr, og Garud²⁶ blant fugler.

Krish er prahlad blant demoner. Prahlad (par + ahlad) er glede for andre. Selve kjærligheten er Prahlad. Tiltrekning til Gud og utålmodigheten etter å bli ett med ham mens man fortsatt er fylt av djevelske instinkter er en prosess som til slutt fører til sansning. Krishn er den glederike kjærlighet i denne unionen. Han er også tid for dem som er opptatt av å telle dens enheter. Denne tellingen dreier seg egentlig ikke om tall og oppdeling av tid. Krishn er snarere den progressive forlegelsen av tid som brukes til kontemplasjon om Gud. Han er tiden som brukes på ustanselig erindring om Gud, ikke bare i våkne timer, men også i søvn. Blant dyrene er han mrigendra, løven eller dyrenes konge, et symbol på yogien som også streifer rundt og hersker i yogs skog. Krishn er også Garud blant de fjærklede. Garud er kunnskap. Når bevisstheten om Gud begynner å vokse, blir den tilbedendes sinn til et redskap for den tilbedte Gud. På den annen side er det samme sinnet som en "slange" (sarp: et bilde på Garud) når det besmittes av verdslig begjær som slynger Sjelen inn i de dødelige fødslenes inferno. Garud er Vishnus hjelpemiddel. Når det er velsignet med kunnskap, blir også sinnet til et redskap som gir opphav til den ikke-manifesterte Ånd som gjennomsyrrer hvert eneste atom i universet. Krishn er altså i sinnet som holder og bærer den tilbedte Gud i seg selv.

प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानां कालः कलयतामहम् ।
मृगाणां च मृगेद्रोहं वैनतेयश्च पक्षिणाम् ॥३०॥

25 Ifølge Padm-Puran, sønn av demonen Hiranya-kashipu som beholdt den glødende hengivelsen til Vishnu som han hadde båret med seg fra en tidligere eksistens som en Brahmin.^{back}

26 Leder for fjærklede vesener, framstilt som Vishnus vogn, med hvitt ansikt, ørnene, røde vinger og gyllen kropp.^{back}

31. "Jeg er vinden blant krefter som raffinerer, Ram blant bevæpnede krigere, krokodillen blant fisker og den hellige Bhagirathi Ganga²⁷ blant elver."

Krishn er den uovervinnelige Ram blant dem som bruker våpen. Ram betegner den som fryder seg. Yogi fryder seg over kunnskap. Signalene som mottas fra Guden de tilber, er deres eneste glede. Ram symboliserer denne direkte sansningen, og Krishn er denne bevisstheten. Han er også den mektige krokodillen blant amfibievesener, og den mest hellige Ganga blant elver.

32. "Jeg er, O Arjun, begynnelsen og slutten og også midten for skapte vesener, den mystiske kunnskap om Jeget blant vitenskaper og den endelige dommer blant uenige."

Blant de forskjellige forgreiningene av lærdom er Krishn kunnskapen om Den øverste ånd (foruten forholdet mellom Den øverste og den individuelle Sjel). Han er kunnskapen som fører til Jegets overhøyhet. Det store flertall domineres av maya og drives av lidenskap, ondskap, tid, handling, tilbøyelighet og naturens tre egenskaper. Krishn er kunnskapen som tar mennesket fra dette slaveriet i den materielle verden og inn i tilstanden der Jeget har overherredømmet. Dette er kunnskapen som kalles adhyatm. Han er også den endelige dom som løser alle disputer om Den øverste ånd. Hva som kommer i tillegg til dette, er selvfølgelig hinsides enhver domfellelse.

33. "Jeg er vokalen akar²⁸ blant bokstavene i alfabetet, dwandwa²⁹ blant sammenstillinger, den evige Mahakal i foranderlig tid og også Gud som opprettholder og bevarer alle."

i ou% i orkefLe jke% "kL=HkLrkegeA
>'kk.kkædj'pkfLe | krl kefLe tkguohAA 31AA
l xkZkkekfnjUr"p e/; apokgetuA
v/; kRefo | k fo | kuka okn% i onrkegeAA 32AA
अक्षराणामकारोऽस्मि द्वन्द्वः सामासिकस्य च ।
अहमेवाक्षयः कालो धाताहं विश्वतोमुखः ॥३३॥

27 Et navn på elven Ganges.^{back}

28 Den første av de tre lydene som utgjør den hellige stavelsen OM.^{back}

29 Den første av de fire viktige sammensetningene der to eller flere ord føyes sammen om enn ikke sammenstilles. De står i samme kasus og sammenbindes med en konjunksjon.^{back}

Ved siden av å være den første lyden i det hellige OM er Krishn også den udødelige, uforanderlige tid. Tiden forandrer seg alltid, men han er den tilstanden – den tiden – som fører en til den evige Gud. Han er også Den allestedsnærværende ånd (Virat Swarup) som gjennomsyrrer og opprettholder alt.

34. "Jeg er døden som utsletter alt, roten til skapninger som skal komme og Keerti³⁰ blant kvinner – legemliggjørelsen av de feminine kvaliteter ved fullendt handling (keerti), vitalitet, tale, erindring, bevissthet (medha), tålmodighet og tilgivelse."

Som Yogeshwar Krishn kommer til å si i 16. vers i kapittel 15, er alle skapninger (Purush) bare av to slag, de dødelige og udødelige. Alle disse kroppene som skaper andre vesener og dør, er dødelige. Enten det er mann eller kvinne er de alle Purush ifølge Krishn. De andre Purush er den udødelige Kosmiske Ånd som sanses i den tilstanden da sinnet har opphørt å eksistere. Dette er grunnen til at menn og kvinner i like høy grad kan nå det øverste mål. Kvaliteten på vitalitet, erindring, bevissthet og så videre som ble påpekt i 34. Vers, er i prinsippet alle feminine. Innebærer dette at menn ikke har noe behov for disse kvalitetene? Egentlig er det besjelende prinsipp i hjertets sfære et feminint prinsipp. Kvalitetene som regnes opp i verset, må tas med i alle hjerter, både hos menn som hos kvinner.

35. "Og jeg er Sam Ved i skriftmessige salmer. Gayatri³¹ blant metriske komposisjoner, den oppstigende Agrahayan³² og våren blant årstidene."

मृत्युः सर्वहरश्चाहमुद्भवश्च भविष्यताम् ।

कीर्तिः श्रीर्वाक्च नारीणां स्मृतिर्मेधा धृतिः क्षमा ॥३४॥

बृहत्साम तथा साम्नां गायत्री छन्दसामहम् ।

मासानां मार्गशीर्षोऽहमृतूनां कुसुमाकरः ॥३५॥

30 Både som kone til en av de syv gudene og symbol på feminine kvaliteter. Hun er en manifestasjon av Guds herlighet.^{back}

31 Et vedisk versemål med 24 stavelser og også navnet på et hellig vers som resiteres av fromme hinduer ved morgen- og aftenbønnen.^{back}

32 Månemåneden Agrahayan som omtrent tilsvarer november-desember i den gregorianske kalenderen.^{backs}

Blant de hellige vediske tekstene (Shruti)³³ som egner seg til å synges, er Krishn Sam ved (Vrihatsam), sangen som fører til likevekt i sinnet. Han er åndelig oppvåkning i disse salmene. Han også er Gayatri³⁴ blant vers. Det er viktig å være klar over at Gayatri er mer en metrisk komposisjon i form av en selvfornektende bønn enn et trylleformular der resiteringen automatisk fører til frelse. Etter at vismannen Vishwamitr hadde kommet på villspor tre ganger, overga han seg til den tilbedte Guds nåde og tiltalte ham som essensen som gjennomsyrer Jorden, alle verdenene og Jeget og bønnfalt ham om å tildele ham visdom og inspirere ham slik at han kunne kjenne sin virkelighet. Som det går fram, er Gayatri en bønn. Den tilbedende er ikke i stand til å fjerne sin tvil med egen intelligens. Han vet ikke når han har rett eller når han tar feil. Krishn er altså Gayatri som den ulykkelige tilbeder bruker for å overgi seg til Gud. Denne bønnen er utvilsomt gunstig, for ved hjelp av den søker den hengivne tilflukt i Krishn. Krishn er også Agrahayan blant måneder – den oppstigende gledens årstid. Han befinner seg i en tilstand av lykksalighet som denne måneden etterligner.

36. "Jeg er svikefullheten til juksende spillere, herligheten til kjente mennesker, seieren til erobrere, besluttsomheten til de målbevisste og dyden til de fromme."

Spillet som nevnes i verset, henviser til naturens fundamentale karakter. Naturen er selv en spiller og en juksemaker. Å gi avkall på å vise seg fram og engasjere seg i privat tilbedelse for å slippe unna naturens motsetninger er en "bedragerisk" handling. Men å kalle det "bedrag" er knapt nok på sin plass, for en slik hemmelighetsfullhet er helt vesentlig for den tilbedendes sikkerhet. Selv om tilbederen har et hjerte som er opplyst av kunnskap, er det nødvendig at han utad opptrer uvitende som et avstumpet Bharat-lignende menneske som er vanvittig, blind, døv og stum. Selv om han forstår, bør han

द्यूतं छलयतामस्मि तेजस्तेजस्विनामहम् ।

जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि सत्त्वं सत्त्वतामहम् ॥३६॥

33 Den delen av Ved som er kjent som Shruti: kjent ved åpenbaring. ^{back}

34 Teksten i bønningen gjengis her for lesere som kan være interessert i å lære den: ^{back}

ॐ भूपूर्वः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ।

late som han ikke vet noe. Selv om han hører, bør han late som han ikke har hørt noe som helst. Regelen for tilbedelse går ut på at den skal være privat og hemmelig. Først da kan han vinne i naturens spill. Krishn er vinnerens seier og besluttsomheten hos foretaksomme mennesker. Dette ble også sagt i 41. vers i kapittel 2. Målbevisstheten som skal til for yog, dens klokskap og retning er én og den samme. Krishn er det dynamiske sinn og også storslagenheten og opplysningen hos dydige mennesker.

37. "Jeg er Vasudev blant etterkommerne til Vrishni, Dhananjay blant Pandav, Vedvyas blant vismenn og Shukracharya³⁵ blant diktere."

Krishn er Vasudev, eller den ene som er overalt, av Vrishni-rasen. Han er Dhananjay blant Pandav. Pandu (faren til Pandav) er et symbol på fromhet. Det er ham dyden har våknet i. Erkjennelse av Jeget er den eneste ekte og varige rikdom. Krishn er Dhananjay – den som skaffer seg og tar vare på kunnskap om Jeget. Han er Vyas blant vismenn. Han er vismannen som har evnen til å uttrykke tanken om perfektjon. Blant diktere er han Ushn (Shukr) som i Ved får tilnavnet kavya knyttet til seg og som også har visdommen til å føre Sjelen til Gud.

38. "Og jeg er tyranners undertrykkelse, den kloke atferden til dem som håper å lykkes, stillhet blant hemmeligheter og også kunnskapen til opplyste mennesker.

Krishn er alle disse.

39. "Og, O Arjun, jeg er også frøet som alle vesener har vokst opp fra fordi det ikke finnes noe besjelet eller ubesjelet som er uten min maya."

वृष्णीनां वासुदेवोऽस्मि पाण्डवानां धनंजयः ।
मुनीनामप्यहं व्यासः कवीनामुशना कविः ॥३७॥
दण्डो दमयतामस्मि नीतिरस्मि जिगीषताम् ।
मौनं चैवास्मि गुह्यानां ज्ञानं ज्ञानवतामहम् ॥३८॥
यच्चापि सर्वभूतानां बीजं तदहमर्जुन ।
न तदिस्ति विना यत्स्यान्मया भूतं चराचरम् ॥३९॥

35 Navnet på læreren til asur (demoner) som ble vekket til live hvis de ble drept i et slag av den magiske trolldommen i ordene hans.

Det finnes ingenting, ikke noe vesen, i hele verden som er blottet for Krishn fordi han gjennomsyrer alt. Alle vesener ligner ham og står ham nært. Han legger videre til:

40. "Det jeg har fortalt deg, O Parantap, er bare et kort utdrag av mine utallige herligheter."

Arjun bør derfor oppfatte det slik at alt som er fylt av prakt, stråleglans og makt, kommer fra Krishn. Det er dette han blir fortalt nå.

41. "Vit at alt som har herlighet, skjønnhet og styrke har oppstått på grunn av min egen prakt."

Krishn avslutter åpenbaringen av den allestedsnærværende slik:

42. "Eller i stedet for å vite noe mer, O Arjun, nøy deg med å huske at jeg er her og bærer hele verden med bare en brøkdel av min kraft."

Krishns oppregning av sine mangfoldige herligheter ved hjelp av bilder, innebærer at verken Arjun eller noen andre av oss bør begynne å tilbe vesener og gjenstander han har nevnt som anskueliggjøring. Forklaringen er heller rettet mot opplyste mennesker som er tilbøyelige til å tilbe andre guder og gudinner foruten gjenstander og skapninger som trær, elver, planeter og slanger, og som har kvittet seg med sine forpliktelser overfor disse guddommene, gjenstandene og vesenene ved bare å tilbe Krishn.

I begynnelsen av kapitlet sa Krishn til Arjun at han skulle instruere ham igjen om det han hadde sagt til ham tidligere fordi han var svært glad i ham. Han ville gjenta instruksene siden en edel lærerers

नान्तोऽस्ति मम दिव्यानां विभूतीनां परंतप ।
एष तूद्देशतः प्रोक्तोविभूतेर्विस्तरो मया ॥४०॥
यद्यद्विभूतिमत्सत्त्वं श्रीमदूर्जितमेव वा ।
तत्तदेवावगच्छ त्वं मम तेजोऽशसम्भवम् ॥४१॥
अथवा बहुनैतेन किं ज्ञातेन तवार्जुन ।
विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत् ॥४२॥

ustanselige veiledning er en nødvendighet helt til oppnåelsens øyeblikk. Hans opprinnelse, har Krishn sagt, er ikke kjent verken for guder eller helgener fordi han er urkilden som de alle er født av. De kjenner ham ikke fordi den universelle tilstand som oppstår fra oppnåelsen av den ikke-manifesterte Gud, bare kan oppleves av dem som har nådd fram til det øverste mål. Det er et kunnskapsrikt menneske som kjenner Krishn, den evige og øverste Gud uten fødsel, ved direkte sansning.

Alle kvalitetene som utgjør den guddommelige skatt som for eksempel skjønnsomhet, kunnskap, frihet fra villfarelse, beherskelse av sinn og sanser, tilfredshet, åndelig askese, veltalighet og herlighet – er skapt av Krishn. De syv uødelige vismenn eller snarere de syv trinn i yog og forut for dem også de fire indre egenskaper og i tråd med dem sinnet som eksisterer i kraft av seg selv – alle disse attributtene knyttet til tilegnelse til og hengivenhet for Krishn og som hele verden er etterkommer etter – er skapt av ham. Med andre ord, alle tilbedende tilbøyeligheter formes av ham. De er skapt av den fullendte lærers nåde og ikke av seg selv. Mennesket som får en direkte sansning av Krishns herlighet, er utvilsomt verdig til å smelte sammen med ham med en følelse av total identitet.

De som vet at Krishn er all skapnings rot og som kontemplerer ham målbevisst, er ham hengiven med sinn, intellekt og Sjel, utveksler tanker om hans herlighet seg imellom og fryder seg over ham. Han gir de hengivne, de som tenker på ham og tilber ham, disiplinen yog som gjør at de til slutt når fram til ham. Han gjør dette ved å forbli i deres innerste vesen og splitte den åndelige uvitenhetens mørke med kunnskapens lys.

Arjun tror på sannheten om at Krishn er plettfri, evig, strålende, uten begynnelse og gjennomsyrrer hvert eneste atom i universet. Dette ble bevitnet av store vismenn i tidligere tider, også på Arjuns tid, og guddommelige vismenn som Narad, Deval, Vyas og Krishn selv sier det samme. Det er også riktig at Krishns essens ikke kjennes av verken guder eller demoner. Bare den hengivne kjenner ham som han har gjort seg kjent overfor. Han alene er i stand til å instruere

den tilbedende om sine mangfoldige herligheter når han gjennomsyrer og forblir i dem. Arjun ber ham altså om å opplyse ham grundig om tegnene på hans storhet. Dette er korrekt fordi den tilbedendes utålmodige nysgjerrighet etter å lytte til den tilbedte Gud bør være helt til oppnåelsens øyeblikk. Han kan ikke gå lenger enn dette fordi han ikke vet hva som finnes i Guds hjerte.

I tillegg til dette har Krishn oppsummert for Arjun 81 manifestasjoner av hans storhet. Mens noen av dem viser de indre kvaliteter som er utviklet ved innvielse i yog, belyser andre herlighetene som oppnås ved sosiale prestasjoner og fullendelser. Til slutt, etter alt dette, forteller Krishn Arjun at i stedet for å kjenne ham i detalj, bør han bare huske at alt i de tre verdener som er fylt av storhet og skjønnhet, er oppstått av hans egen strålende kraft.

I dette kapitlet har Krishn altså gjort Arjun kjent med hans mangfoldige herligheter på et intellektuelt nivå slik at hans tro trekker seg bort fra alle distraksjoner og er fast sentrert i sin bestemmelse. Men selv etter å ha lyttet til alt og forstått etter en detaljert gjennomgang, gjenstår å få kjennskap til Krishns essens, for veien som fører til ham er dynamisk og kan bare tilbakelegges av dem som virkelig satser på handling.

Slik slutter tiende kapittel i Upanishad til Shreemad Bhagwad Geeta om kunnskapen til Den øverste ånd, vitenskapen yog og dialogen mellom Krishun og Arjun med tittelen "Vibhooti Varnan" eller "En beretning om Guds ære."

Slik slutter Swami Adgadanands fortolkning av Shreemad Bhagwad Geeta i "Yatharth Geeta."

HARI OM TAT SAT